

אומנות שימושית למגזר הממלכתי-דתי

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים. עליך לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ד'.

חלק א' – שפת האומנות – חובה 20 נקודות

חלק ב' – אומנות יהודית על רקע האומנות הכללית 80 נקודות

או

חלק ג' – תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית 80 נקודות

או

חלק ד' – היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית 80 נקודות

עליך לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל ארבע שאלות מתוך אחד החלקים ב', ג', ד'. סך-הכול עליך לענות על חמש שאלות.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית: ב', ג' או ד'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

כתוב "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. כתיבת טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 8 עמודים ו-17 עמודי נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

השאלות

חלק א': שפת האומנות – חובה (20 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לשתי השאלות מוצגות בנספח 1 לשאלון.

שאלה 1

בתמונה 1 מוצגת היצירה "ברודווי בוגי ווגי" של פיט מונדריאן, ובתמונה 2 מוצגת היצירה "צוהריים" של לי קרסנר.

(7 נק') א. תאר כל אחת מהיצירות.

(7 נק') ב. הסבר את אופן השימוש בצבע ואת אופן הנחת המכחול בכל אחת מהיצירות.

(6 נק') ג. הסבר את הקשר בין כל יצירה ובין שמה.

שאלה 2

בתמונה 3 מוצגת היצירה "תלת אופן" של פיליפ רנצר.

בריאיון שנערך עם האומן, הוא נשאל על יחסו לדימוי "בית" ביצירותיו. רנצר ענה כי ה"בית" מופיע ביצירותיו על-גבי אופניים או גלגלים, דבר המשקף את יחסו הדו-ערכי לדימוי הבית (הארץ, 26.2.2016).

(10 נק') א. תאר את היצירה.

(10 נק') ב. הסבר מהי לדעתך המשמעות של בית על-פי היצירה. בתשובתך התייחס לצורות ולתפיסת החלל.

חלק ב': אומנות יהודית על רקע האומנות הכללית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 20 נקודות).

התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 2 לשאלון.

שאלה 3 – ציור מצרי

בתמונה 1 מוצגת היצירה "משפט המתים".

- (6 נק') א. תאר את הטקס של משפט המתים, והסבר את משמעותו.
(5 נק') ב. ציין שלושה מאפיינים של קאנון הציור המצרי.
(9 נק') ג. הסבר כיצד כל אחד מן המאפיינים שצינת בא לידי ביטוי ביצירה "משפט המתים".

שאלה 4 – פיסול יווני

בתמונה 2 מוצג הפסל "פפלוס קורה", ובתמונה 3 מוצג הפסל "זקנה שיכורה".

- (5 נק') א. הסבר את משמעות השם "פפלוס קורה".
(4 נק') ב. ציין לאיזו תקופה שייך כל אחד מן הפסלים.
(11 נק') ג. תאר את התפתחות הפיסול ביוון העתיקה על-פי שני הפסלים. בתשובתך התייחס לעיצוב הגוף, להבעה ולתנועה.

שאלה 5 – גלגל המזלות

בתמונה 4 מוצגת רצפת פסיפס שנמצאה בבית-הכנסת בחמת טבריה.

- (7 נק') א. תאר את הפסיפס שנמצא בבית-הכנסת בחמת טבריה.
(4 נק') ב. ציין מקור השפעה אחד שבא לידי ביטוי בפסיפס זה.
(9 נק') ג. הצע שתי סיבות אפשריות להצגתו של גלגל המזלות בבתי-כנסת קדומים בארץ-ישראל.

שאלה 6 – כתבי-יד יהודיים

בתמונה 5 מוצג דף מתוך כתב-היד "תנ"ך לניגרד השני".

- (8 נק') א. הסבר מהי מיקרוגרפיה. תאר את אופן השימוש במיקרוגרפיה בכתב-היד "תנ"ך לניגרד השני".
(6 נק') ב. הסבר את החשיבות של כתב היד "תנ"ך לניגרד השני".
(6 נק') ג. הסבר כיצד השפעת האסלאם באה לידי ביטוי בכתב-היד.

שאלה 7 – בתי-כנסת אשכנזיים

בתמונות 6, 7 ו-8 מוצגים פרטים מבית-הכנסת בלנצוט, פולין.

- (3 נק') א. ציין לאיזה טיפוס של בתי-כנסת שייך מבנה בית-הכנסת בלנצוט.
(11 נק') ב. תאר שלושה מן הדימויים הנראים בציורי בית-הכנסת, והסבר מה הם מסמלים.
(6 נק') ג. תאר את דמויות האדם הנראות בציורים, והסבר מדוע בחר האומן לצייר אותן כך.

שאלה 8 – אנרי מאטיס

בתמונות 9 ו-10 מוצגות שתי תמונות של אנרי מאטיס: "חלון פתוח בקוליר" ו"שולחן האוכל – הרמוניה באדום".

- (7 נק') א. ציין את שם הזרם שהיצירה "חלון פתוח בקוליר" משתייכת אליו, והסבר מדוע נקרא הזרם בשם זה.
(3 נק') ב. ציין מקור השראה אומנותי אחד אשר השפיע על הזרם.
(10 נק') ג. הסבר את השימוש בצבע ואת תפיסת החלל בכל אחת מן היצירות.

שאלה 9 – סוריאליזם

בתמונה 11 מוצגת היצירה "המצב האנושי" של רנה מגריט.

- (5 נק') א. היצירה משתייכת לזרם הסוריאליסטי. הסבר את המונח "סוריאליזם".
(9 נק') ב. תאר שני מאפיינים של הזרם הסוריאליסטי אשר באים לידי ביטוי ביצירה.
(6 נק') ג. הסבר את הקשר בין אומנות ובין מציאות על-פי היצירה.

שאלה 10 – עקדת יצחק

בתמונה 12 מוצג הפסל "עקדת יצחק" של ג'ורג' סיגל.

- (10 נק') א. תאר את הפסל. בתשובתך התייחס לטכניקה ולחומרים.
(10 נק') ב. הסבר כיצד האור והצבע תורמים להבנת היצירה.

חלק ג': תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 3 לשאלון.

שאלה 11 – ניאו־קלאסיקה

בתמונה 1 מוצגת היצירה "שבועת ההוראטים" של ז'אק לואי דוד.

(10 נק') א. תאר את היצירה, והסבר מהו הרעיון המרכזי שביקש האומן לבטא באמצעותה.

(10 נק') ב. ציין שניים מבין המאפיינים הסגנוניים של הניאו־קלאסיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 12 – משפחת קרלוס הרביעי

בתמונה 2 מוצגת היצירה "משפחת קרלוס הרביעי" של פרנצ'סקו גויה.

(13 נק') א. תאר את הביקורת של גויה על משפחת המלוכה. הסבר כיצד הביקורת שלו באה לידי ביטוי בעיצוב הדמויות שביצירה.

(7 נק') ב. הסבר כיצד הציג האומן את דיוקנו העצמי ביצירה ומדוע הוא בחר להציג אותו באופן זה.

שאלה 13 – קתדרלת רואן

בתמונה 3 מוצגת היצירה "קתדרלת רואן" של קלוד מונה.

(8 נק') א. ציין שניים ממקורות ההשראה שהשפיעו על היוצרים האימפרסיוניסטים, והסבר כיצד הם באו לידי ביטוי בסגנון הציור האימפרסיוניסטי.

(4 נק') ב. הסבר מדוע צייר מונה סדרות של ציורים, שכל אחת מהן הוקדשה לנושא מסוים.

(8 נק') ג. הסבר את השימוש באור ובצבע ביצירה "קתדרלת רואן".

שאלה 14 – קוביזם

בתמונה 4 מוצגת היצירה "טבע דומם עם מקלעת קש" של פאבלו פיקאסו.

(8 נק') א. הסבר מהו קוביזם סינתטי.

(12 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר שלושה מאפיינים של הקוביזם הסינתטי הבאים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 15 – מקוביזם לפוטוריזם

בתמונה 5 מוצגת היצירה "רעשי הרחוב חודרים אל הבית" של אומברטו בוצ'וני.

- (4 נק') א. הסבר את נושא היצירה.
(5 נק') ב. ציין שניים מהמאפיינים של הזרם הפוטוריסטי, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
(11 נק') ג. בחר מאפיין קוביסטי אחד, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 16 – האדם בעידן המודרני

בתמונה 6 מוצגת היצירה "דיוקן עצמי עם מסכות" של ג'יימס אנסור, ובתמונה 7 מוצגת היצירה "הכובע עושה את האדם" של מקס ארנסט.

- (8 נק') א. הסבר כיצד אנסור מתאר את דמותו שלו ואת הדמויות האחרות המוצגות ביצירה. בתשובתך התייחס גם לצבעוניות ולחלל.
(6 נק') ב. תאר את היצירה "הכובע עושה את האדם". בתשובתך התייחס גם לטכניקה.
(6 נק') ג. הסבר את הרעיון שביקש כל אחד מהאומנים להביע באמצעות השימוש במסכות או בכובעים.

שאלה 17 – ראול האוזמן

בתמונה 8 מוצגת היצירה "ראש מכני – רוח זמננו" של ראול האוזמן.

- (7 נק') א. ציין לאיזה זרם אומנותי משתייך האוזמן, והסבר שני רעיונות של הזרם.
(9 נק') ב. הסבר את המסר של היצירה. בתשובתך התייחס למשמעות של שלושה מבין החפצים הנראים ביצירה.
(4 נק') ג. ציין באיזו טכניקה השתמש האוזמן ביצירתו, והסבר מהי טכניקה זו.

שאלה 18 – הביקורת על חברת השפע

בתמונה 9 מוצגת היצירה "החנות" של קלאס אולדנבורג.

- (8 נק') א. תאר את הרקע החברתי והכלכלי להתפתחותה של אומנות הפופ.
(8 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר את הביקורת על חברת השפע שבאה לידי ביטוי ביצירה.
(4 נק') ג. בחר יצירה נוספת שיש בה ביקורת על חברת השפע.
1. ציין את שם האומן ואת שם היצירה.
2. הסבר כיצד הביקורת על חברת השפע באה לידי ביטוי ביצירה שבחרת.

חלק ד': היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 19–26 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 4 לשאלון.

שאלה 19 – שיטות ייצור בארצות הברית

בעקבות המהפכה התעשייתית התפתחו בארצות הברית שיטות ייצור חדשות.

- (9 נק') א. הסבר מהי שיטת **ההאחדה** ומהי שיטת **הסרט הנע**.
(3 נק') ב. ציין מוצר **אחד** שיוצר בשיטת ההאחדה.
(8 נק') ג. ציין **שני** יתרונות ו**שני** חסרונות של שיטות הייצור בארצות הברית.

שאלה 20 – כרזות

בתמונה 1 מוצגת כרזת פרסומת לסיגריות "ג'וב" שעיצב אלפונס מוחה, ובתמונה 2 מוצגת כרזה של בוב דילן שעיצב מילטון גלזר.

- (8 נק') א. ציין באיזה סגנון עוצבה כרזת הפרסומת לסיגריות ג'וב, והסבר **שניים** ממאפייני הסגנון שבאים לידי ביטוי בכרזה.
(8 נק') ב. ציין באיזה סגנון עוצבה הכרזה של בוב דילן, והסבר **שניים** ממאפייני הסגנון שבאים לידי ביטוי בכרזה.
(4 נק') ג. הסבר מה היה מקור ההשראה לעיצוב השער בכרזה של בוב דילן.

שאלה 21 – אנטוניו גאודי

בתמונה 3 מוצג המבנה "קאזה מילה" של אנטוניו גאודי.

- (3 נק') א. ציין לאיזה סגנון משתייך המבנה.
(10 נק') ב. הסבר כיצד **שניים** ממאפייני הסגנון באים לידי ביטוי במבנה.
(7 נק') ג. הסבר **שניים** ממקורות ההשראה שהשפיעו על כלל עבודתו של גאודי.

שאלה 22 – מודרניזם

בתמונה 4 מוצג ביתן "הרוח החדשה" (חוץ ופנים) של לה קורבוזייה.

- (3 נק') א. ציין באיזה אירוע הוצג הביתן.
(11 נק') ב. הסבר כיצד **שלושה** עקרונות של המודרניזם באים לידי ביטוי בעיצוב הביתן (חוץ ופנים).
(6 נק') ג. ציין מאפיין ייחודי **אחד** של הביתן.

שאלה 23 – הקו הזורם

בתמונה 5 מוצג המוצר "מקרר חשמלי" של ריימונד לווי.

- (7 נק') א. תאר את הרקע לצמיחת סגנון הקו הזורם.
(6 נק') ב. הסבר שניים ממקורות ההשראה שהשפיעו על סגנון הקו הזורם.
(7 נק') ג. הסבר כיצד שניים ממאפייני הסגנון באים לידי ביטוי במוצר "מקרר חשמלי".

שאלה 24 – עיצוב איטלקי

בתמונות 6 ו-7 מוצגים שני כיסאות: כיסא מתקפל דגם "פלייה" וכיסא נוח אנטומי דגם "סאקו". הכיסאות משתייכים לשני זרמים שונים של העיצוב האיטלקי: הזרם הקונפורמיסטי והזרם הרדיקלי.

- (3 נק') א. ציין איזה כיסא שייך לזרם הקונפורמיסטי ואיזה כיסא שייך לזרם הרדיקלי.
(5 נק') ב. תאר שני מאפיינים של הזרם הקונפורמיסטי.
(5 נק') ג. תאר שני מאפיינים של הזרם הרדיקלי.
(7 נק') ד. הסבר שני מאפיינים ייחודיים אשר באים לידי ביטוי בכל כיסא (סך הכול ארבעה מאפיינים).

שאלה 25 – פוסט מודרניזם

בתמונה 8 מוצגת מערכת כלים לתה ולקפה "פיאצה" שעיצב צ'ארלס ג'נקס.

- (8 נק') א. הסבר מה הייתה הביקורת של הפוסט מודרניזם על המודרניזם.
(12 נק') ב. הסבר שלושה מאפיינים של הפוסט מודרניזם אשר באים לידי ביטוי במערכת הכלים.

שאלה 26 – עיצוב יפני

בתמונה 9 מוצגת כרזה שעוצבה לכבוד אולימפיאדת טוקיו על-ידי יוסקו קמקורה.

- (10 נק') א. תאר את הכרזה. בתיאורך התייחס לצורות ולצבעים.
(10 נק') ב. הסבר כיצד שניים מהמאפיינים הסגנוניים של המסורת היפנית באים לידי ביטוי בכרזה.

בהצלחה!